

Joan Busquets

Premi Erasmus 2011

Premi Nacional de Cultura - Arquitectura i Espai Públic 2011

ANTONIO MORO

Professor del departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori

La Praemium Erasmianum Foundation ha atorgat el premi Erasmus en la seva edició de l'any 2011 a l'arquitecte i urbanista barcelonès Joan Busquets. Aquesta institució, radicada a Països Baixos i patrocinada pel Príncep d'Orange, distingeix anualment des de l'any 1958 amb aquest guardó a una persona que “hagi fet una aportació excepcional a la cultura, societat o ciències socials”. Entre els guanyadors de passades edicions es troben noms il·lustres com els arquitectes Hans Scharoun i Renzo Piano, els pintors Marc Chagall i Oskar Kokoschka, l'escultor Henry Moore, el crític d'art Ernst Gombrich, els cineastes Charles Chaplin i Ingmar Bergman, els escriptors Václav Havel, Claudio Magris i Marguerite Yourcenar, el filòsof Isaiah Berlin, l'antropòleg Claude Lévi-Strauss o el polític Jacques Delors. Es tracta de la primera vegada que un espanyol rep aquest reconeixement.

Aquesta edició la temàtica del premi era el disseny de l'espai públic en la ciutat. Per a la fundació, Busquets és mereixedor d'aquesta distinció “en reconeixement de la seva obra impressionant i poli-facètica en el camp de la planificació de la ciutat”. El jurat ha valorat la preocupació social i el caràcter multidisciplinari del treball de Busquets, destacant que “l'anàlisi històrica de l'ús de l'espai urbà és el punt de partida del seu pensament sobre el futur de l'home, que viurà i treballarà en un entorn cada vegada més densament poblat”.

Doctor arquitecte per la Universitat Politècnica de Catalunya i catedràtic de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona, l'any 1969 va ser cofundador del Laboratori d'Urbanisme, vinculat al departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori. Ha estat professor convidat a nombroses universitats d'arreu el món, com l'U.C de Londres, el Bowncentrum de Rotterdam, la K.U. de Lovaina, l'E.A. Laussane, l'Escola d'Arquitectura de Delft, l'E.A. de Ginebra, o l'A.A. de Londres. Des de l'any 2002 ocupa la càtedra Martin Bucksbaum de la Graduate School of Design de la Universitat de Harvard (Boston, Estats Units), on actualment desplega una intensa labor docent i investigadora.

Dues vegades Premi Nacional d'Urbanisme (1981 i 1985), ha rebut també altres distincions, com el premi Omgevingsarchitectuurprijs (Països Baixos, 2000), el premi ICSC (2001) o el Premi especial Trophées 2005 de l'Aménagement Urbain. La seva estratègia de rehabilitació i modernització urbana de la ciutat històrica de Toledo

(Espanya), partint d'una rigorosa anàlisi del llegat històric i patrimonial, va ser creditora del premi Fundación Toledo (1996) i del premi europeu Gubbio (2000). També ha format part del jurat de múltiples concursos internacionals.

Entre els anys 1983 i 1989 va ser director dels Serveis d'Urbanisme de Barcelona, des d'on va impulsar la renovació urbanística de la ciutat, que ha esdevingut un model llargament imitat. Va dibuixar les línies estratègiques que s'haurien de seguir durant els següents anys, començant per la redefinició de la xarxa viària de la ciutat (pla de vies), les àrees de nova centralitat i la millora dels diferents barris de la ciutat a través de plans especials de reforma interior. És seva també la planificació del programa urbanístic pels Jocs Olímpics de 1992, que va suposar un impuls definitiu per a la transformació de la ciutat.

Des del seu estudi professional ha desenvolupat projectes de planificació urbana estratègica i de disseny per a diferents ciutats com La Haia, Rotterdam, Lisboa, Coimbra, Marsella, Trento, Alger, Milà, Trieste, Toulouse, La Corunya, Dunkerke, Ginebra, Singapur o São Paulo. També en els darrers anys està desenvolupant projectes a Xina, com el Wuchang Waterfront Business District Project, a Wuhan.

Entre els nombrosos articles i llibres que ha publicat destaquen *Barcelona: evolució urbanística d'una capital compacta* (1992 i 1994); *La urbanització marginal* (1999); *La Ciutat Vella de Barcelona: un passat amb futur* (2003); *Bringing the Harvard Yards to the River* (2004), *Aleppo: Rehabilitation of the Old City* (2005), *New Orleans: Strategies for a City in Soft Land* (2005); *A Coruña: una ciudad marítima en el puerto* (2006), *Cities X Lines: A New Lens for the Urbanistic Project* (2007).

Joan Busquets representa un urbanisme culte i matisat, que treballa sobre les preexistències i la complexitat dels teixits socials i urbans superposats. En les seves intervencions sobre la ciutat construïda, proposa projectes urbans de microcirurgia, de precisió, sobre llocs estratègics, acotats en temps i espai, que es materialitzen i acaben millorant la ciutat sencera. L'amplíssima varietat de projectes i estudis realitzats remet de manera constant a la idea de l'enriquiment de la ciutat mitjançant la relació de les noves formes i dels nous espais urbans amb la modernització i la persistència d'allò construït. ●

